

pri Sv. Barbari v Halozah, ko je bil gospod kaplan baš za par trenutkov odsoten. Gospod kaplan je bil tokrat, čeprav sicer gostoljuben in ljubezniv napram tujcem, dokaj nevoljen nad tem vsiljivim obiskom. Dobro si je tujec prejel ogledal eelo situacijo, ker ga nihče ni videl priti v župnišče. Poklicani orožnik ga je odvedel v Ptuj pred pravico. Pozor pred takimi postopaki!

Za župnika fare Stoperce okraj Ptuj je imenovan č. g. kaplan Alojzij Pichler iz St. Ilja pod Turjakom. Čestitamo!

Javno vprašanje g. Leskovšču kot nosilcu in ostalim kandidatom kandidatne liste Združene gospodarske stranke (2 skrinjica) na Polzeli. »Ali je resnica, da v slučaju, da zmaga vaša stranka, dobi mesto občinskega tajnika gospod Metod Pegan. Sliši se, da se je sklenil za tozadevni dogovor med vami in g. Peganom. Neobičajna delavnost in trud g. Pegana za drugo skrinjico nam vzbujata slutnje, da je ta govorica resnična ter da v resnici postoji takšen pakt. Prosimo odgovor! Več volilcev!

V pijanosti utonil. V četrtek 10. nov. zjutraj so potegnili v Laškem iz Lahomnice kovaškega mojstra in bivšega dolgoletnega rudarja Oberžana. Siromacek se je zvečer napil žganja, ob Lahomnici je pa domov grede onemogel in zaspal. V temni noči se je nesrečno zgrudil v vodo in tako utonil.

Osemdesetletnik ubil 95 letno staro. Kakor poročajo iz Novega Sada se je v ubožnici v Futogu preteklo nedeljo izvršil uboj, ki je glede visoke starosti storilca kakor tudi njegove žrtve pač izredna redkost. V tamkajšnji ubožnici sta živela osemdesetletni Konrad Peter in 95 letna Magdalena Kamp, med katerima je večkrat prišlo do prepira. Tako tudi prešlo nedeljo. V jezi je Peller svojo nasprotnico udaril s palico s tako silo po glavi, da se je Kampova nezavestna zgrudila na tla in kmalu nato umrla. Osemdesetletnika je žandarmerija aretirala in izročila sodišču.

Truplo v gnojišču. Iz Beograda poročajo, da je v vasi Krajčevac kmet Miholjevič ubil svojo 70 letno staro mater. Truplo je razrezal na več delov in jih zakopal v gnoj. Slučajno je prišel na dan ta grozni zločin. Mitarja so izročili sodišču, kjer je izjavil, da je umoril svojo staro mater za to, da bi prišel do dediščine.

Orožniki ustrelili dva roparja. Roparja Peter Strujič in Zivojin Mitrovič sta že nad 10 let strahovala Požarevac v Srbiji in okolico. Oblasti so na njune glave razpisale 50.000 dinarjev. Orožnika postaja v Požarevcu je zvedela, da nameravata roparja napasti neko vas in je postavila močno stražo. Roparja sta res prišla. Orožniki so pričeli streljati in so oba zadeli. Strujič je bil takoj mrtev, Mitrovič se je pa spustil v beg in je pričel streljati na orožnike. V tistem hipu pa je nek orožnik vrgel za roparjem ročno granato, ki je eksplodirala in Mitroviča raztrgala. Pri roparjih so našli 2000 dinarjev.

Napad na duhovnika v cerkvi. V Sotirju v Bački je bogati veleposestnik Stefan Dočič med službo božjo prišel z lovsko puško in lovskim psom v pravoslavno cerkev in nastavlil puško na prsi duhovnika Dušana Stefanoviča ter ga pozval, naj prekine službo božjo ter se odstrani iz cerkve. Stefanovič je ves preplašen v mašnem oblačilu pobegnil iz cerkve v svoje stanovanje. Dočič je takoj hitel za duhovnikom v stanovanje in mu zopet nameril puško na prsi. Med tem so prihiteli kmetje in razorožili veleposestnika. Dočiča so orožniki aretirali in izročili subotškemu državnemu pravdnstvu. Pravi vzrok tega napada ni znan, zdi se pa, da je obstajala stara politična mržnja med veleposestnikom in pravoslavnim duhovnikom.

»Ljudska samopomoč«, podporno društvo za slučaj smrti naznanja vsem svojim članom, da šteje z današnjim dnevom okroglo 900 članov. Glej današnji oglas na zadnji strani!

Gospodarstvo.

KRMLJENJE DOJEČIH SVINJ.

Največ dela in skrbi povzročata našim gospodinjam krmljenje doječih svinj. In to mnogokrat po nepotrebnem. Sedem, osemkrat leti gosposinjam vsak dan v hlev in krmi doječo svinjo. Poklada ji navadno topel napoj oz. obledo in to povzroči naravno še več dela.

Naravno je, da zahtevamo od doječe svinje, da le-ta da čimveč mleka za pujske. Mlečnost svinje pa je odvisna od prirojene sposobnosti za dojenje in od krmljenja. Ako mlečnost ni prirojena oziroma podedovana, tudi najboljša krmljenje ni v stanju zvišati znatno in zadovoljivo množino mleka. Radi tega izberimo za pleme le pujske, ki so potomci dobre svinje — dojke!

Hrana za doječe svinje naj bo obilna in zadosti bogata na beljakovinah. Beljakovine so v krmilih najvažnejša snov za tvorbo mleka. Ako manjka teh, uporabi svinja beljakovino lastnega mišičja oz. mesa za tvorbo mleka in — žival hujša in mršavi vedno bolj in bolj. To žalostno dejstvo opazimo po mnogih naših kmečkih hlevih, v katerih najdemo svinje-dojke, suhe kot deska, z malo mleka in naravno tudi dovtetnejše za bolezn. Do takega shujšanja pa doječe svinje iz gospodarskih razlogov in iz razlogov dobičkanosti ne smejo nikdar priti. — Radi tega jim dajmo krmno, zadosti bogato na beljakovinah.

Osnovna krmna za svinje-dojke naj bo po leti detelja, po zimski pa sirova razsekana pesa. Razun tega pa pokladajmo zadosti beljakovinskih krmil, predvsem žitnega zdroba, posnetega mleka (neposneto mleko ne vsebuje več beljakovin kot posneto!), ribje moke, mesne moke itd. Na podlagi poizkusov g. inž. Dornik-a je prav priporočljivo napraviti za dobo par tednov krmljenja mešanico žitnega zdroba in drugih tečnih krmil. Napravi se na pr. mešanica iz: 60 kg ječmenovega zdroba, 25 kg ovsenega zdroba, 9 kg ribje moke, 5 kg mesne moke in 1 kg stolčene krede. Od te mešanice dobi doječa svinja po teži in velikosti 2 do 4 kg dnevno. Ako imamo posneto mleko, le-to lahko nadomesti del ribje in mesne moke. 0.20 kg te moke je enako redilno, kakor 4 kg posnetega ali celega mleka. Ribjo moko ima na razpolago Kmetijska družba v Ljubljani.

Navedeno zmes žitnega zdroba itd. pokladamo v obliki mrzlega napoja in sicer prvi teden trikrat, od drugega tedna pa samo dvakrat na dan.

Po temu načinu krmljenja si prihranimo mnogo, mnogo dela in tudi goriva in nazadnje boljše izkoristimo redilne snovi v krmu. — Izkušnja je pokazala, da svinji bolj hasne hladni napoj, kot topel. Pri hladnem napoju po leti tudi ni

nevarnosti, da bi se ostanki v koritu skisali. Napoj pospešuje mlečnost (vsem ostalim svinjam pa je pokladati žitni zdrob v sirovi in gosti, kašnatih oblikah). Obledo oz. napoj se napravi enostavno na ta način, da se tečna krmila pomešajo z hladno, čisto pitno vodo.

Izkušnja je nadalje pokazala, da je za razvoj pujskov najboljša, ako le-ti ostanejo pri svinji deset tednov in s. saj. Da se svinja razbremeni je pokladati pujskom od 3. do 4. tedna naprej toplo, posneto mleko (s posnemalnikom posneto!) kot napoj in ječmenov oz. pšenični zdrob v obliki mrzle, sirove kaše. Ako ni posnetega mleka (posneto mleko ima za pujske isto vrednost kot celo!), dajmo pujskom najprej hladni napoj iz navadne pitne vode in nato mrzlo kašo iz ječmenovega zdroba in ribje moke. Izkušnja je pokazala, da pujske mnogo bolje in močneje izredimo, ako jih pustimo sesati do 10. tedna in jim kot priboljšek pokladamo le sirovo, mrzlo kašo iz ječmenovega zdroba in ribje moke — kakor pa pri našem običajnem načinu vzreje, ko pustimo sesati le do 6 tednov in pokladamo zraven kravje mleko. To mleko ima čisto drugo sestavo ko prašičje in dokazano je da povzroči pri pujskih drisko največkrat kravje mleko, ki ni prave sestave in ni več povsem sveže. Kako nevarna je za pujske driska ve iz lastne izkušnje vsaka gospodinja. O tem več pri drugi priliki!

Ako bomo svinjo krmili, kakor je poprej popisano, kljub 10 tedenskem dojenju ne bo shujšala, ampak se bo celo zredila ter bo dajala vedno zadosti mleka za pujske. Če doječa svinja zgubi tek in neha žreti je najbolje, da jo spustimo na prosto, v tekalističe ali na pašo. Zival raje in si v zemlji poišče sama ono, kar ji je najbolj koristno za redno prebavo. Redno spuščanje na prosto izredno ugodno vpliva na zdravje svinj. Slab tek in neješčnost popravi mnogokrat tudi manjša množina prsti, zidnega ometa, klagnega apna, ki ga pokladamo stalno prašičem. Izredno dobro vpliva na prebavo svinj tudi premog, ki ga grizejo prašiči s pravo slastjostjo in ki ga dajemo živalim od časa do časa.

F. Wernig, Laško.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. V nedeljo, dne 27. t. m. priredi podružnica v učni sobi Vinarske in sadjarske šole predavanje o pretakanju vina. Predaval bo vinarski strokovnjak g. inž. Ivo Zupanič. Predavanju bo sledil prost razgovor o predmetu. K udeležbi se pozivajo vse udje podružnice, vabijo pa tudi vsi, ki se zanimajo za stvar. Zlasti mladina obojega spola naj ne zamudi prilike, da se kaj potrebnega in koristnega nauči. Pri tej priliki se tudi opozarja, da je treba najkasneje do 15. decembra plačati udnino (20 dinarjev) za Kmetijsko družbo, veljavno za leto 1928. Pobira se v trgovini Klajnshek in Penič, Vetrinjska ulica.

Tečaj za živinorejske inspektorje. 25. oktobra je bil na zagrebški univerzi otvorjen trimesečni pripravljalni tečaj za polaganje izpita za živinorejske nadzornike. V tečaj so se sprejeli agronomi in veterinarji, ki so dokazali najmanj petletno specialno prakso v živinoreji. Prijavilo se je iz cele države skupaj deset kandidatov, in sicer sedem agronomov in trije veterinarji. Po pokrajinah so 4 iz Hrvaške, 2 iz Bosne, in 2 iz Slovenije, 1 iz Dalmacije in 1 iz Vojvodine. Po narodnosti je 6 Hrvatov, 2 Srba in 2 Slovenca. Od agronomov so: Trije nastavniki na kmetijskih šolah, trije so pri oblastih in eden pri srezu. Vsi veterinarji so sreski veterinarski referenti.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem 11. nov. se je pripeljalo 90 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 120 do 150 Din, 7 do 9 tednov stari 180 do 220 Din, 3 do 4 mesece stari 350 do 400 Din, 5 do 7 mesecev stari 420 do 450 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 11.50 Din, 1 kg mrtve teže 15 do 17 Din. Prodalo se je 35 komadov.

Mariborski trg dne 12. novembra 1927. Trg je bil vsled prejšnjega dvodnevnega zelo slabega vremena slabo založen, pa tudi slabo obiskan, kajti kmetje so pripeljali le 11 z zeljnatimi glavami in drugo zelenjavo naloženih voz na trg. Perutnine in sadja je bilo malo, pač pa je padla temperatura (+2°C) privabila 60 slaninarjev v mesto. Tem pa so bile odkazane stojnice na Vojašniškem trgu, kateri je bil premajhen, pa tudi ni bil dobro urejen, kar je vzbudilo ne le pri slaninarjih, temveč tudi pri domačih mesarjih, preka-jevalcih in pri ostalem ljudstvu veliko nevoljo. Slaninarji so prodajali meso in slanino po običajnih cenah, domači mesarji pa govedino po 8 do 15 Din, teletino po 15 do 20 Din, svinjino pa po 17 do 22 Din za 1 kg. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo komaj okoli 400 komadov na trgu. Cene so bile sledeče: piščancem 15 Din do 30 Din komad, kokošem 35 do 45 Din, racam in gosem 40 Din do 100 Din, puranom 60 do 120, domačim zajcem 7.50 do 30, golobom in glicam 25 do 35 Din za komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in cvetlice: Cene so bile krompirju 1 do 1.75 Din, čebuli 1.50 do 3 Din, česnu 10 do 14 Din 1 kg, glavni solati in endiviji 1 do 2 Din, zeljnatim glavam 1 do 4 Din komad, hrenu 8 do 10 Din, zeleni papriki 8 do 10 Din, paradiznikom 3 Din, kislemu zelju 4 Din, kisli repi 2 Din, surovemu maslu 36 do 40 Din, kuhanemu maslu 46 do 48 Din, čajnemu maslu 52 do 55 Din 1 kg, mleku 2 do 3 Din, smetani 12 do 14 Din liter, oljčnemu olju 22 do 26 Din, bučnemu olju 20 do 24 Din liter, sirčku 3 do 6 Din hlebček, jajcam 1.50 do 1.75 Din komad. Sadje: Cene so bile jabolkom 4 do 8 Din, hruškam 6 do 12 Din, orehom 10 D, luščenim 4 do 52 Din, grozdju 16 do 20 Din, mandeljnem 15 do 50 Din, maku 16 Din 1 kg, limonam 0.75 do 1.50 D. komad, kostanju surovemu 2 do 3 Din, pečenemu 6 Din 1 liter. — Cvetlicam, katerih je bilo pičlo, 0.25 do 6 Din, z lonci vred 15 do 50 Din za komad. — Lončena in lesena roba, katere je bilo tudi zelo malo na trgu, se je prodajala po 1 do 50 Din, brezove metle po 2.25 do 6 Din komad, koruzna slama po 25 do 35 Din vreča. — Seno in slama: V sredo, dne 9. t. m., so kmetje pripeljali 7 vozov sena in 3 voze slame na trg. Cene so bile senu 60 do 82.50 Din, slami pa 35 do 45 Din za 100 kg. — V soboto, dne 12. t. m., pa vsled prejšnjega slabega vremena ni bilo niti enega voza sena niti slame na trgu.

Sisačka rokodelska tovarna tamburice izdeluje najcenejše in najboljše tamburice po najnižji dnevni ceni IVAN BELČIČ, SISAČ. Zahtevajte ilustrovani cenik franko. 1448

Priporočljive knjige.

Koledarček Jug. Kmečke zveze za l. 1928 je izšel. Koledar ima kakor v prejšnjih letih tako tudi letos raznovrstno vsebino, primerno za vsakdanje potrebe naših kmetov. Poleg običajnih preglednih tabel je v koledarju cela vrsta krajših in za naše razmere važnih gospodarskih člankov, katere so priobčili naši kmetijski strokovnjaki. Važen je posebno članek o poslovanju hmeljarjev, ki ga je spisal g. ing. V. Sadar in ki navaja vse najpotrebnejše nauke za pravilno delo v hmeljarstvu, s katerim so se pričeli ravno v zadnjih letih naši kmetje zelo obširno pečati. Prav poučen je Wernigov članek o pravilnem in štedljivem gnojenju, posebno o pravi porabi umetnih gnojil, dalje članki iz sadjarstva, čebelarstva, živinozdravstva, metuljavost živine, ki se pri nas zelo razširja je tudi opisana v posebnem članku. Poleg strokovne kmetijske vsebine je v koledarju zanimivo poročilo o delu Prosvetne zveze in v koledarju so tudi za vse naše gospodarje in fante potrebna navodila za vojaško službo. Na željo naših kmetov ima koledar pridejati tudi pregled sejmov v Sloveniji. Koledar naše Kmečke zveze je bil doslej še vsako leto hitro razprodan in radi tega vabimo naše gospodarje in interese, da si ga čim prej naroče; cena koledarčka je tudi letos 10 Din, dobiva se ga lahko po naših knjigarnah ali pa se ga naroči pri Tajništvu Slov. ljudske stranke v Mariboru, Aleksandrova c. 6.

Knjiga o hvaležnosti. Spisal profesor Anton Kržič. Cena 25 Din. Knjiga se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. V lepi opremi je izšla te dni pomembna knjiga, ki je nismo niti v sanjah pričakovali — knjiga o hvaležnosti. »O hvaležnosti?« se začudiš in zmaješ z glavo, ker meniš, da bi se o vsem lažje pisalo ko o tem predmetu. In vendar! Pokojni Kržič, ki je napisal celo vrsto vzgojnih knjig in sestavkov, ki je vse svoje življenje posvetil vzgoji mladine in naroda, se je lotil težavnega, a hvalevrednega dela, katero bo, upajmo, rodilo bogate sadove iz roda v rod v veselje, zadovoljnost in srečo našega človeka. Legenda nam pripoveduje: Čednosti so se vrnile z zemlje k Bogu. Vse so priznajo kramljale med seboj, saj so bile dobre znanke. Samo dve, pri katerih bi človek pričakoval, da si morata biti še posebno znani, sta šli tiho kot nezopnani tujki druga poleg druge po nebeški cesti. Šele v nebesih ju dobri nebeški Oče predstavi drugo drugo: dobrota — hvaležnost! (Str. 42.) Pomembna knjiga, so Zvezde in cvetice. Pomembna in potrebna! Ne vem v naši vzgojni književnosti vrstnice, ki bi jo mogel bolj priporočati. Mladini in odraslim, otrokom in staršem, gojencu in vzgojitelju bo dobrodošla, pridigar in predavatelj bo rad segel po njej in zato bi ne smelo biti hiše, kjer bi si je ne omislili, sleherni šola in sleherni društvo bi si jo moralo naročiti za svojo knjižnico, ker knjiga o hvaležnosti bo kakor solnce, kamor pride: vse poživi in prerodi. Zato vzemi jo v roke in jo beril!

Slovenski možje. Spisal dr. Avguštin Pirjevec. Mohorjeve knjižnice 20. zvezek. Založila Družba sv. Mohorja. Stane broš. 40 Din, vez. 52 Din. Kot nekak jubilej — dvajseti zvezek Mohorjeve knjižnice je izšla ta knjiga. Dr. A. Pirjevec ni imel lahkega dela, da je na skromnih 20 tiskanih polah opisal 80 mož, in vendar tako, da je pri vsakem povzel samo najvažnejše za pomen pri razvoju naše kulture, vse manj važno pa spretno izpustil. Ta knjiga je bila zelo potrebna, ko se zanimajo za našo preteklost tudi vsepovsod, ko tudi preprosti človek hoče vedeti, kaj in kakšni smo bili — v svojih možeh, ki so gradili z nesebično delavnostjo in z izrednimi talenti v najtežjih razmerah to, kar sedaj imamo in uživamo. Knjiga bi morala biti in smo prepričani, da bo, prvi užitek za prosvetne večere, najboljša prijateljica za dijaka, ki ponavlja literarno zgodovino, in za zrelega izobraženca, ki bi rad v naglici ponovil in si osvežil spomin na može in dela, ki so mu ga vsakdanje skrbi v poklicu že izbrisale. Zaeno pa krasi knjigo 76 lesorezov akad. slikarja M. Maleša. Tudi to delo ni bila igrača, ko je tako težko dobiti slike nekaterih mož. Vrežati v les človeško lice po naravi je tudi povsem kaj drugega. kot iskati značilnih potez na mrtvi, obledeli fotografiji. Kljub temu pa so nekateri obrazi izborni, vse nekaj drugega kot mrzli klišeji po fotografijah. Seveda — so tuintam nekateri, ki utegnejo manj ugajati, zlasti onim, ki so te može osebno poznali. Knjigo prav toplo priporočamo in opozarjamo ob tem 20. zvezku na Mohorjevo knjižnico, ki naj bi bila pač vsa društva, šole in knjižnice nanjo kar naročena. — Knjiga se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Specialist za ženske bolezni in porod dr. BENJAMIN IPAVIC v Mariboru, Gosposka ulica 46, zopet ordinira od pol 10. do pol 12. in od 15. do 16. (3.—4.).

Pisma iz domačih krajev

Tezno. Na splošno zadovoljstvo občanov in gotovo tudi vsega množičnega pri nas potujočega občinstva so zazarele 10. novembra zvečer na Ptujski cesti prvič lepe električne obločnice. Kaka dobrota je električna luč v splošnem in prav posebej še radi telesne varnosti dobra cestna razsvetljava, danes pač ni treba več povdarjati. To ve že vsak hribovec. Vsa čast občinskemu odboru na Tezno, da nam je omogočil sobno in cestno električno razsvetljava. Nujna potreba ene električne obločnice je še pri šoli, kjer je križišče dveh cest z izredno ostrim in nevarnim ovinkom. Ako dobimo še autobusno zvezo z mestom, potem se bode mo zavedali, da vendar nismo kje v Sibiriji, ampak v bližini zapadno-evropske civilizacije.

Marija Brezje pri Pobrežju. V nedeljo, dne 20. t. m., se vrši po sv. maši ob 10. uri v gostilni Zupan shod Pogrebne družba na Pobrežju. Vabljeni vsi prebivalci brez razlike iz Brezja, Zrkove in Dolgoš! Radi važnosti predmeta se računa na mnogobrojen obisk in številen pristop k temu novoustanovljenemu prepotrebemu društvu! Govorniki pridejo iz Pobrežja.

Smarteta ob Pesnici. Tu smo v nedeljo, dne 13. t. m. imeli spominsko prireditev »Rapalski dan« in sicer v šoli. Nastopali so učenci in domači pevski zbor. Gospod šolski upravitelj je z uvodnim nagovorom pojasnil zgodovino in pomen rapalskega dne. Nato je nastopila Harbova Nežika z deklamacijo »Roža mamina« in nas ganila do solz. Irena in Pepček sta nam pogumno podala pesmico »Bratci in sestrice«, istotako Ferkova Štefka pesem »Buči morje Adrijskoko«. Zelo ganljivo je prednašala tudi Fanedlova Mimika pesem »12. no-